

Зовнішнє фінансування шляхом приватного розміщення має ряд переваг. Зокрема, дозволяє залучити капітал шляхом продажу пакету акцій одному або декільком інвесторам, зберігаючи контроль над бізнесом, створює сприятливі умови для послідуєчого публічного розміщення. Недоліком є продаж акцій, як правило, із значним дисконтом, пов'язаним з низькою ліквідністю таких інвестиційних вкладень, обмеженим попитом на запропонований пакет та підвищеними ризиками, зумовленими неповною інформаційною прозорістю емітента. Здебільшого, в практиці вітчизняних емісій останніх років формально оголошується публічне розміщення, а фактично розміщення здійснюється серед обмеженого кола наперед визначених інвесторів.

На другому етапі проведення емісії приймається рішення загальних зборів, здійснюється розробка проспекту емісії та приймається рішення про підбір фінансового посередника з метою розміщення цінних паперів.

Нові можливості перед вітчизняними корпоративними підприємствами відкриває розміщення цінних паперів на міжнародних фондових ринках. Механізм розміщення акцій та облігацій на цих ринках включає такі два інструменти як первинне публічне розміщення акцій (IPO — Initial Public Offering) та депозитарні розписки, які дозволяють отримати конкурентні переваги на світовому фінансовому ринку, підвищити ринкову вартість своїх підприємств. В процесі здійснення IPO підприємство піднімається на новий ступінь свого розвитку, що дозволяє підвищити рівень його корпоративного управління, зробити собі рекламу серед широкого кола інвесторів.

Стримуючим фактором, що не дозволяє активно просуватися на іноземні фондові ринки є недостатній рівень капіталізації вітчизняних підприємств. В зв'язку з цим з метою залучення підприємствами від 50 до 200 млн. євро доцільно використовувати Варшавську фондову біржу або альтернативні фондові майданчики.

Як свідчить практика, здебільшого емітенти країн СНД використовують Лондонську фондову біржу (LSE), яка представлена основним ринком і спеціалізованою секцією — Ринком альтернативних інвестицій (AIM), який називають молодшим ринком («junior market»), створеним у 1995 році для сприяння малим, середнім та зростаючим підприємствам, що надає можливість доступу до ринку капіталів навіть на початковому етапі їх розвитку.

На думку професійних фахівців в галузі IPO, цінні папери корпоративних підприємств АПК в найближчій перспективі будуть користуватися попитом на міжнародних фондових ринках.

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ЯК ПРИКЛАДНА МЕТОДОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМАМИ

О.І. Драган, д-р екон. наук, проф.

Національний університет харчових технологій

Д.Д. Драган, студ.

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут»

Особливістю формування нового стилю наукового мислення на зламі століть стало поширення методологічних принципів та категоріального апарату системних

7

СЕКЦІЯ

досліджень у багатьох галузях науки, техніки і практики. У сучасному світі системний підхід розглядається як узагальнююча діалектично-логічна форма мислення, що виконує методологічну функцію в прикладних наукових дослідженнях. Предмет управління передбачає використання дослідником багатьох методів для того, щоб виявити взаємозв'язки та закономірності в управлінських процесах. Враховуючи це, системний метод у менеджменті підприємства є одним з основних, оскільки передбачає стандартизацію й уніфікацію наукових понять, упорядкування знань про економічні феномени та реальність.

Реалізація ідей системного підходу у сфері управління зумовила появу нової наукової дисципліни — системного аналізу. Системний аналіз було створено як прикладну методологію управління складними системами, і його вважають найуспішнішою спробою впровадження системного підходу в практичну діяльність. У системному аналізі об'єктом дослідження може бути будь-яка система. Категоріальний апарат системного аналізу складається як зі спеціальних, так і із загальних категорій, запозичених з інших наук: теорії систем, дослідження операцій, теорії ігор. Загальними є зокрема такі категорії: система, підсистема, елемент, структура, функція, зв'язок, цілісність, ієрархія, середовище, організація, властивості (ознаки) та стан системи. Щодо спеціального категоріального апарату системного аналізу, то, без огляду на велику різноманітність запропонованих різними вченими підходів та наборів категорій, на даний час процес його формування можна вважати завершеним.

Специфіка системного аналізу в дослідженнях з менеджменту полягає в тому, що він розкладає складну проблему на компоненти до постановки конкретних завдань і водночас зберігає цілісність проблеми.

Системний аналіз у менеджменті надає можливість дослідити не тільки зв'язки та елементи системи, але й розглядати проблему в її взаємодії із зовнішнім середовищем. Центральною процедурою в системному аналізі є побудова узагальненої моделі (або моделей), що відображає всі фактори та взаємозв'язки реальної ситуації, що можуть проявитися під час здійснення управлінського рішення.

У працях більшості дослідників розглядалися різноманітні аспекти системного підходу й акцентувалась увага на різних його принципах, що було зумовлено вимогами часу (починаючи від аналізу подій під час Другої світової війни і завершуючи аналізом розвитку складних соціально-економічних систем за допомогою комп'ютерного моделювання). Відповідно завданням сучасних науковців є використання досвіду та здобутків попередників для ефективнішого дослідження й адекватнішого пізнання наявних управлінських процесів і явищ, що відбуваються у складних системах.

У даному дослідженні об'єктом є менеджмент підприємства, який у термінах системного підходу описується поняттям складної динамічної керованої системи. Управлінський аналіз є складовою управлінського процесу і має на меті підвищення ефективності прийняття управлінських рішень на підприємстві. Це дає підстави під час формування методології управлінського аналізу спиратися на системний підхід як на загальнонаукову методологічну концепцію та на системний аналіз як на конкретно-наукову методологію у сфері менеджменту. Отже, при дослідженні менеджменту підприємства з метою підвищення ефективності процесу управління доречно казати саме про системний аналіз, зосередивши увагу насамперед на такому підході, як логіка системного аналізу (котра значною мірою збігається із

системним підходом). Структуризація проблеми та побудова логічно-структурної моделі аналізу дають змогу створити базу для застосування математичних методів системного аналізу з метою оптимізації діяльності підприємства.

Для подальших досліджень залишається актуальним уточнення основних термінологічних понять та категорій системності стосовно менеджменту підприємства, адже вони відіграють роль «містка» між логікою та математикою системного і управлінського аналізу. У цьому зв'язку своєчасним є розроблення конструктивних визначень та їх ідентифікація з об'єктом дослідження як одного з найважливіших методологічних принципів системного підходу у менеджменті підприємства.

ВПЛИВ ФАКТОРІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА РОЗВИТОК ХЛІБОПЕКАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

С.П. Дунда

Національний університет харчових технологій

Джерелом розвитку підприємства є розв'язання накопичених в ньому протиріч; джерелом виникнення протиріч виступають різноманітні збурення, впливи, які постійно супроводжують поведінку підприємства. На його діяльність впливають фактори внутрішнього та зовнішнього (макро- та мікро-) середовищ. Підприємство не може протистояти дії факторів макросередовища, натомість воно може управляти впливом факторів мікросередовища. Така можливість обумовлює ефективність і результативність роботи підприємства на ринку, надає додаткові інструменти для управління його розвитком.

Вплив факторів зовнішнього середовища може бути для діяльності підприємства стабілізуючим або дестабілізуючим. Якщо розв'язання протиріччя, яке викликано впливом зовнішніх факторів, спричиняє стимулюючу дію на функціонування та розвиток підприємства, то такий вплив вважається стабілізуючим. І навпаки.

Підприємству важко передбачити дію факторів зовнішнього середовища, але випадковість їх впливу:

- є джерелом формування умов ризику та невизначеності;

- привносить елемент стохастичності в процес прийняття управлінських рішень;

- змушує керівників здійснювати моніторинг діяльності у поточному та стратегічному періодах;

- є могутнім стимулом до впровадження науково-технічних та управлінських інновацій з метою підвищення конкурентоспроможності та розвитку.

Зовнішнє середовище хлібопекарних підприємств характеризується взаємозв'язком факторів, складністю, рухомістю та невизначеністю. На їх розвиток впливають наступні основні фактори зовнішнього середовища:

- політична та соціально-економічна ситуація в країні та регіоні;

- розвиненість державних інститутів, правове забезпечення ринкових відносин;

- платоспроможний попит населення;

- рівень розвитку та впровадження НТП в галузях машинобудування, яке створює прогресивні технології для хлібопекарних підприємств;